

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep

0030 OSLO

Oslo, 17.12.01

Nytt direktiv 2001/18/EF om utsetting av genmodifiserte organismer i EU - Høringsuttalelse fra Norges Naturvernforbund

Det vises til deres brev av 25.09 der Departementet ber om høringsuttalelse til ovennevnte direktiv. Norges Naturvernforbund har følgende kommentarer:

1. Direktivet er, som Departementet understreker, hjemlet i Amsterdamtraktatens artikkel 95. Det krever en totalharmonisering av de enkelte landenes regler, og gir ikke Norge anledning til å opprettholde sine strengere regler. Vi mener dette ikke er akseptabelt. Norske myndigheter må gjøre klart overfor EU at de vil opprettholde retten til å anvende et strengere regelverk med grunnlag i Genteknologiloven.
2. I direktivet framholdes det at Cartagena-protokollen skal implementeres. Dette er isolert sett positivt. I forhold til ovenstående reiser dette likevel et spørsmål om hvilke bestemmelser som skal ha forrang. I Cartagena-protokollen er det nettopp nedfelt et prinsipp om at det enkelte land skal ha anledning til å anvende strengere regler når dette blir ansett nødvendig.
3. I direktivet slås det fast at godkjenningsprosedyren skal kunne omfatte anvendelse av føre var-prinsippet. Igjen er dette isolert sett en positiv endring i forhold til gjeldende direktiv. Men prinsippet har vist seg å være gjenstand for ulike definisjoner. Ikke minst er dette tilfelle i EU, der de siste mer "autoritative" operasjonaliseringene representerer en betydelig innsnevring og utvanning i forhold til den opprinnelige betydningen. Norske myndigheter må her gjøre det klart at de vil anvende føre var-prinsippet i samsvar med den forståelsen som er uttrykt i de offentlige grunnlagsdokumentene (og bekreftet gjennom Stortingets behandling) til Genteknologiloven, og som senere er operasjonalisert av Bioteknologinmnda.
4. Ifølge direktivet skal bruken av antibiotikaresistensgener fases helt ut innen 2008. Også dette er isolert sett en positiv endring som kommer norske krav i møte. Men samtidig understreker det problemene for Norge ved at direktivet er et "maksimumsdirektiv". Vi forutsetter at det vil være oppslutning om at norske myndigheter må opprettholde sitt absolutte forbud mot bruk av slike markørgener, og at tilstedeværelsen av slike gener er et umiddelbart og tilstrekkelig grunnlag for å nekte et produkt markedsført eller anvendt i Norge. I praksis blir dette altså krav om en rett til fortsatt å kunne anvende strengere regler.

MEMBER OF FRIENDS OF THE EARTH

Boks 342 Sentrum, N-0101 Oslo - Besøksadr: Skippergata 33 - Tlf. (+47) 22 40 24 00 - Faks: (+47) 22 40 24 10
e-post: naturvern@naturvern.no - Nett: <http://www.naturvern.no> - Bankgiro: 7874.05.56001 - Org. nr. 938 418 837

5. Med direktivet skal det nå kunne legges vekt på etiske vurderinger. Også på dette feltet er EU kommet norske bestemmelser og synspunkter i møte. De eksplisitte formuleringene er likevel uklare. Det må gjøres klart at Norge- i samsvar med Genteknologilovens bestemmelser – vil opprettholde retten til å praktisere dette som egne vurderinger som skal kunne være et selvstendig grunnlag for å avvise et produkt markedsført/anvendt.
6. Gjennom direktivet baserer EU sitt beslutningsgrunnlag på vurderinger av helse og miljø. I tillegg til etiske vurderinger vektlegger den norske Genteknologiloven også hensyn til bærekraftig utvikling og samfunnsnytte. Det er en vesentlig svakhet ved direktivet at slike hensyn ikke er inkludert som selvstendige – og avgjørende – vurderingskriterier. Vi ber norske myndigheter gjøre dette klart overfor EU, og samtidig understreke at Genteknologilovens krav på disse punktene vil bli opprettholdt.

Med vennlig hilsen
Norges Naturvernforbund

Erik Solheim

Erik Solheim
Leder

Kåre Olerud

Kåre Olerud
Fagkoordinator